

Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzatának

közbiztonsági és bűnmegelőzési konceptiója

2017-2023

TARTALOM

Bevezető

1. ALAPELVEK

- 1.1. A közbiztonság fogalma, tartalma
- 1.2. A bűnmegelőzés fogalom- és eszközrendszere

2. HELYZETÉRTÉKELÉS

- 2.1. Földrajzi, gazdasági és társadalmi elemek
- 2.2. A közbiztonsági helyzet alakulása
- 2.3. A helyzetelemzésből levonható következtetések

3. CÉLOK, PRIORITÁSOK

- 3.1. Szemléletváltás a közbiztonsággal kapcsolatban
- 3.2. Csökkenjen a városi bűnözés
- 3.3. Legyen rend a közterületeken és a közutakon
- 3.4. Feleljünk meg a lakosság elvárásainak

4. A CÉLMEGVALÓSÍTÁS ÁLTALÁNOS FELADATAI

- 4.1. A szemléletváltási folyamat feladatai
- 4.2. A közösségi biztonságkezelés meghonosításának feladatai
  - 4.2.1. Közbiztonsági és Bűnmegelőzési Tanács működtetése
  - 4.2.2. Közbiztonság és bűnmegelőzés anyagi támogatása
  - 4.2.3. Közvélemény-kutatás és lakossági tájékoztatás
- 4.3. A bűnözés csökkentésének feladatai
  - 4.3.1. A bűnmegelőzés összetársadalmi üggyé tétele
  - 4.3.2. Feladatok a bűn-okok és bűnalkalmak korlátozása érdekében
  - 4.3.3. Feladatok a sértetté válás kockázatának csökkentésére
  - 4.3.4. A szociális környezet preventív alakítása
- 4.4. A bűnismétlés megelőzése
- 4.5. A közrend fenntartásával kapcsolatos feladatok

5. A CÉLMEGVALÓSÍTÁS SPECIFIKUS FELADATAI

- 5.1. A gyermek- és fiatalkori bűnözés megelőzése, csökkentése
- 5.2. A családon belüli erőszak megelőzése

Napjainkra az emberek biztonságérzetének javítása úgy a helyi, mint az országos politika számára kiemelt kérdéssé vált. A terrorizmus, a tömeges migráció és a bűnözés nemzetközi terjedésével, a közbiztonságot érintő események számának folyamatos növekedésével minden országnak és minden településnek szembe kell néznie. Ez különösen igaz egy Magyarország déli határához közeli olyan nagyváros esetében, amely a rendszerváltást követően hátrányos helyzetűvé vált gazdasági régió központja. Ezen kihívások kezelése egyre bonyolultabbá válik és folyamatosan növekszik a ráfordítások mértéke is.

A közbiztonság közügy, az életminőség primer összetevője. Az egyes állampolgár közérzetére, csakúgy, mint az összlakosság hangulatára jelentős hatással van. Az elmúlt évek tapasztalatai rámutattak arra, hogy még a statisztikailag kimutathatóan stabil közbiztonsági viszonyok ellenére is milyen mértékben rányomhatja bélyegét a lakosság biztonságérzetére egy-egy kiemelt súlyú, és a média által felkapott bűncselekmény. Ennek viszont pozitív vetülete a biztonságban érintett szervek és szervezetek és személyek nagyobb együttműködő készsége, mellyel egy felelősen gondolkodó helyi önkormányzatnak számolnia kell. Ahol kellő mértékű a biztonság, ott a materiális életkörülmények is jobbak, és nagyobb a tőkebefektetési kedv. A rossz közbiztonság taszítja a tőkét, taszítja az idegenforgalmat, ezért a közbiztonsággal, mint gazdasági tényezővel kell számolnunk. A probléma össztársadalmi, így hát a megoldásnak is össztársadalmi kell lennie. Valamennyiünk jól felfogott érdeke, hogy Pécs városában kielőgítő legyen a közbiztonság, és hogy tegyünk is annak érdekében.

A koncepciókészítés jogi alapja a helyi önkormányzatokról szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény, amelynek 13. § (1) bekezdés 17. pontja, a települési önkormányzatok feladatai közé sorolja a közbiztonság helyi feladatairól való gondoskodást. A jogalkotás sajnos a mai napig nem határozta meg a sommás megfogalmazás részletszabályait.

A Helyi Önkormányzatok Európai Chartája rögzíti, hogy a biztonságos és emberhez méltó élethez való jog, csakúgy mint a törvényes úton szerzett javakkal való rendelkezés alapvető alkotmányos jog. A Charta szerint „A helyi közrend és közbiztonság védelme elsősorban a helyi önkormányzatok feladata, az állam pedig garanciát vállal a közbiztonság helyi szintű finanszírozására.” Az Európa Tanács a városi bűnözés csökkentését kötelező feladatként fogalmazta meg, ezért 2002.-ben kiadott egy „Városi bűnmegelőzés – útmutató a helyi hatóságok számára” című ajánlást.

A nemzeti bűnmegelőzés stratégiájáról szóló 1744/2013. (X.17.) Kormányhatározat az Európa Tanács ajánlásainak megfelelően kimondja, hogy az önkormányzatok joga, egyben kötelessége a helyi közösségek életminőségének javítása érdekében a helyi bűnmegelőzési stratégia kialakítása és realizálása.

A 2004 óta lezajlott változások indokolják, hogy megtörténjen a közgyűlés által akkor elfogadott Közbiztonsági Koncepció aktualizálása. A közbiztonság javítása, a bűnözés elleni összefogás érdekében újra kell gondolni a teendőket, elemezni és prognosztizálni a várható folyamatokat, valamint ajánlásokat tenni a szükséges tennivalókra.

A koncepció célja: az elkövetkező időszak stratégiai céljainak és prioritásainak – konkrét helyzetelemzés alapján történő – kijelölése. Másodlagos cél, hogy a koncepció megfelelő keretet nyújtson a széleskörű összefogásra, a közös feladatok eredményes ellátására.

A koncepcióhoz – mint kerethez – szükségképpen egy **cselekvési tervnek** kell kapcsolódnia, amely a célmegvalósításhoz szükséges konkrét feladatokat és azoknak – a lehetőségek függvényében történő – ütemezését tartalmazza.

1. fejezet

ALAPELVEK

1.1. A KÖZBIZTONSÁG FOGALMA, TARTALMA

A stratégiakészítés elvi alapja az, hogy mit tekintünk közbiztonságnak, milyen tartalommal bíró fogalomból vezetjük le tennivalóinkat. A legáltalánosabb kategória a biztonság, ami nem más, mint háborítatlan, mindenféle bántódástól mentes állapot. A közbiztonság a biztonságnak az egyik szelete, csakúgy, mint a jogbiztonság, a létbiztonság, a katonai biztonság. Az egyértelmű definiálás segít abban, hogy elhatároljuk a közbiztonságot a biztonság többi szegmensétől, és kijelöljük a bűnmegelőzés helyét a közbiztonságon belül.

Közbiztonság alatt fogalmilag a belső rendet, a közrend, valamint az élet- és vagyonbiztonság megvalósulását értjük. A fogalom tágabb értelmezésben belső stabilitást jelent, melyhez sorolják – fentiekén kívül – az állam működésének sértetlenségét, a szociálpolitikai és közegészségügyi biztonságot, a szolgáltatásokkal való ellátás biztonságát, a társadalom erkölcsi normáihoz és elvárásaihoz való alkalmazkodást, valamint a haza védelmét, az idegen hatalmak illegális adatszerzésének megakadályozását. Utóbbiak azonban a biztonság olyan szegmensei, amelyekre a jelen koncepció nem kíván kitérni, ezért a továbbiakban az első, szűkebb fogalmat alkalmazzuk.

A közbiztonság egy állapot, amelyben az embereknek nem kell bántódásra, veszélyekre számítaniuk, ha pedig ilyenek bekövetkeznek, segítségre lelnek az állam erre hivatott szerveinél. Ez egy ideális állapot, ami ossztársadalmi méretekben nem kivitelezhető. Tökéletes biztonság nincs, legfeljebb egy optimális biztonsági szint érhető el. A közbiztonságról – hasonlóan, mint az egészségről – általában akkor beszélünk, amikor annak hiányát érzékeljük. A közbiztonság állapotát, mint adott helyre és időpontra érvényes helyzetet szokás meghatározni.

A közbiztonság összetevői – a fogalom egyes oldalai – jellemzik az adott térség helyzetét, illetve azt, hogy milyen hiányok mutatkoznak a közbiztonság ideális állapotán. Eszerint a közbiztonság alkotóelemei – egyben követelményei – az alábbiak:

- az emberek békés, jogsérelemtől, háborítástól mentes léte, az élet, a testi épség, a becsület, a szabadság, a vagyon bántódásmentessége, valamint az állampolgári jogok és kötelezettségek érvényesítésének biztonsága, mint igény;
- a bűnözés, a terrorizmus, az illegális migráció, az egyéb devianciák, valamint a bűnmegelőzés és a bűnözés elleni harc állami, társadalmi eszközrendszere;
- a közterületek és a közlekedés biztonságát, zavarmentessége, mint igény, illetve a közállapotok rendjének jogi, rendészeti és intézményi eszközökkel való biztosítása,

A közbiztonság ugyanakkor rendszer, amely alatt mindazoknak a jogszabályoknak, állami és társadalmi szervezeteknek, vállalkozásoknak, továbbá feladatoknak és funkcióknak az összességét értjük, amelyek rendeltetése a társadalom egészének, a közösségeknek és az egyeseknek a védelme a jogellenes emberi magatartásokkal szemben. A közbiztonság helyzetét számtalan – jogi, intézményi, szervezési, magatartási – tényező alakítja, amelyek egymásra épülnek, egymástól függenek, tehát rendszert alkotnak. Az összetevők egyikének vagy másikának elhanyagolása megbontja az egyensúlyt, és biztonsághiány lép fel. A sok elemből álló biztonságteremtés része kell legyen az ország, a település, a szervezet, az egyén életének, tevékenység-

gének. A közbiztonság ezért csak a társadalmi és környezeti folyamatokba ágyazottan, rendszerszemlélettel kezelhető.

A közbiztonság termék, a biztonságteremtés pedig egy szolgáltatás. A háborítatlan, sérelmektól mentes lét nem jellemző állapota a társadalomnak, az magától nem jön létre. A közbiztonságot **elő kell állítani**, az ennél fogva egy produktum, ami közgazdasági jellemzőkkel megragadható. A közbiztonság piaci kategória, mert van értéke, ára és piaca.

Értékét az a munkamennyiség határozza meg, amit a közbiztonság megteremtésére hivatott szervek, intézmények és személyek kifejtnek. Az egyértelmű, hogy a közbiztonság szintje és a bekerülés költsége között korreláció van, meghatározott biztonsági állapot ugyanis csak meghatározott tevékenységgel (ráfordítással) érhető el. Ez úgy is igaz, hogy adott ráfordításhoz a neki megfelelő közbiztonság tartozik, következésképpen a csekély törődésnek, a minimális befektetésnek alacsony biztonsági színvonal felel meg. A magasabb szintű közbiztonságra többet kell áldozni úgy pénzben, mint odafigyelésben. Kevés munkával és kis pénzzel általában nem lehet nagyfokú közbiztonságot produkálni.

A közbiztonság csak sokrétű és összehangolt tevékenységgel állítható elő, azt kevésszámú vagy elszigetelt „termelő” nem képes szolgáltatni. A jó közbiztonság nem valósítható meg kizárólag a bűnüldözés és igazságszolgáltatás hagyományos rendszerében. A biztonságteremtés folyamata egy sokszereplős láncolat, amelynek elemei (az előállítók) szükségképpen egymásba kapcsolódnak, mint a fogaskerekek.

A biztonsági láncolatban előállítók:

1. a bűnüldözés és igazságszolgáltatás szervezetei (rendőrség, ügyészség, bíróság, NAV, büntetés-végrehajtás);
2. az állam meghatározott intézményei, ágazati szervei (egyes minisztériumok és országos hatáskörű szervek, dekoncentrált közigazgatási szervek és felügyeleték);
3. az önkormányzatok és önkormányzati intézmények;
4. egyes társadalmi szervezetek (közbiztonsági és bűnmegelőzési alapítványok, személy- és vagyonvédelmi kamarák, ügyvédi kamarák, polgárőr egyesületek, egyházak, karitatív szervezetek, stb.);
5. a gazdasági versenyszféra egyes elemei (vállalatok, gazdasági társaságok, személy- és vagyonvédelmi vállalkozások, biztosítóintézetek, stb.);
6. az egyének, emberi közösségek (védekező magatartás tanúsítása, önvédelmi reflexek kialakulása, szomszédsági mozgalom).

Ténykérdés, hogy az állampolgárok, szervezetek az államtól, a rendőrségtől várják a közbiztonság garantálását, ugyanakkor az állam nem képes biztosítani a teljes körű háborítatlanságot. Az előállítók között a rendőrség a legnagyobb termelő, de nem az egyetlen. A rendőrség kitüntetett szerepet visz annak függvényében, hogy az állam mit vár el tőle, és mihez biztosít feltételrendszert. Concha Győző 1901-ben elhangzott akadémiai székfoglalójában kifejtette: „A rendőrség a közrendnek csak kiegészítője lehet, helyére nem léphet. A rendőri működés járulékos, vele állami vagy társadalmi szükségletet kielégíteni nem lehet.”

Fogyasztók az egyes emberek és az emberek gazdasági, társadalmi közösségei. A fogyasztók részben az államon keresztül – adóik befizetésével – válnak a közbiztonság vevőivé. Az a közbiztonságra is igaz, hogy a vevők mondják ki a végső és a döntő szót, tudniillik a lakosság elvárásainak a minél teljesebb közbiztonság szolgáltatása felel meg.

A közbiztonság tehát olyan **kollektív társadalmi termék**, amely az egyének és közösségek tevékenységéből, az állami szervek intézkedéseiből, a polgárok önvédelmi képességeinek és a vállalkozói piac nyújtotta szolgáltatásoknak az együtteséből alakul ki. A **biztonsági piac szereplői** (az előállítók és a fogyasztók) sajátos kölcsönhatást alkotnak. Egymásra utaltak, egyikük tevékenysége feltételezi vagy kiegészíti a másik tevékenységét, ugyanakkor csaknem mindegyikük egyidejűleg előállító és fogyasztó is. Az eltérést az adja, hogy kinek mi, és milyen erős a szerepe adott helyen és időben.

A vázolt fogalom-meghatározás a közbiztonság **objektív** oldalát, tárgyi tartalmát takarja. A közbiztonság a jogsértő magatartások (bűncselekmények, szabálysértések) számával és súlyosságával, a bűnügyi fertőzöttség fokával, a közrendi állapotok (veszélyeztetett területek, helyek és személyek) milyenségével, valamint a közbiztonság megvalósítására irányuló intézkedések, tevékenységek hatásával (rendvédelmi szervek munkája, önkormányzatok, egyéb szervezetek és a lakosság védekező mechanizmusa) objektíve jellemezhető.

A közbiztonság **szubjektív** oldalról nem egyéb, mint az emberek biztonságérzete, az a tudati visszatükröződés, ahogy az egyén a makro- és mikrokörnyezet közbiztonsági helyzetét megéli, értékeli. A lényeg az, hogy az emberek miként érzik: a társadalmi, közéleti viszonyok rendezettek-e, biológiai létük, vagyonuk, szabadságuk biztonságban van-e, vagy azokat sértik, veszélyeztetik. A közbiztonság az emberek tudati szűrőjén keresztül csapódik le, a szubjektív biztonság mérésének ezért nincsenek egzakt mutatói. Jól ismert tény ugyanis, hogy a biztonságérzet alakulását – a bűnözés számadatai mellett – olyan tényezők is befolyásolják, mint a romló életkörülmények, a növekvő munkanélküliség, vagy a jövőkép hiánya. A láncolatban sajátos szerepet játszik a sajtó és a média. Ugyan nem nevezhetjük előállítónak, de közhangulatot befolyásoló, cselekvést orientáló szerepe felér egyik-másik előállító szerepével. Az objektív hírközlés és a tények ismerete javítja, a bulvarizálódás és a bizonytalanság rontja a polgárok biztonságérzetét.

1.2. A BŰNMEGELŐZÉS FOGALOM- ÉS ESZKÖZERENDSZERE

A bűnözés növekedése bebizonyította, hogy túlnyomóan büntetőjogi eszközökkel a probléma nem kezelhető. Cesare Beccaria jogtudós már 1764-ben kifejtette: **“A bűncselekményeket jobb megelőzni, mint büntetni.”** A büntetőjog szerepe másodlagos, mert represszív jellegű, a megtörtént bűncselekmények elkövetőire, azok felelősségre vonására koncentrálnak.

A bűnmegelőzés (kriminálprevenció) **fogalmilag** a jövőben elkövetendő bűncselekmények elleni fellépést, azaz olyan hatások kifejtését jelenti, amelyek korlátozzák a bűnelkövetési okokat és gátolják a bűnözés feltételeit. A bűnmegelőzés definícióját még a 115/2003. (X.128.) számú országgyűlési határozat fogalmazta meg, mely szerint „bűnmegelőzés minden olyan intézkedés és beavatkozás, amelynek célja vagy eredménye a bűnözés mennyiségi csökkentése, az állampolgárok biztonságérzetének minőségi javítása, történjék az a bűnalkalmak csökkentésével, a bűnözést előidéző okok hatásának mérséklésével, vagy a sértetté válás megelőzésével.” A bűnmegelőzés a közbiztonság alakításának – a rész és egész viszonyát mutató – szerves része.

A bűnmegelőzésnek három fő iránya, dimenziója, van: a bűnök csökkentését célzó (általános), az egyes bűncselekmények és devianciák lehetőségét korlátozó (különös), valamint az egyén védettségét, a sértetté válás elkerülését befolyásoló (speciális) preventív tevékenység. Ezeket az Európa Tanács dokumentumai a bűnmegelőzés pilléreinek is nevezi, hangsúlyozva,

hogy a háromféle cselekvési módot minden közösségben egyidejűleg kell alkalmazni, tartós eredmény csak a komplex alkalmazástól várható.

1. A bűnokok csökkentésére irányuló általános prevenció az elsődleges. A társadalompolitika integrált része, ami akkor valósul meg, ha a társadalom alakítását célzó állami, önkormányzati döntésekben érvényesülnek a megelőzési szempontok, és ha a társadalmi viszonyok a kriminogén hatásokat nem gerjesztik. A bűnözést kiváltó vagy azt elősegítő okokat csökkenteni, ha a jogi szabályozás mentes az ellentmondásoktól, nem táptalaja a kijátszásnak, a joghézagok adta visszaéléseknek, hatékony ellenőrzési rendszert épít ki, és nem szenved a büntető felelősségrevonás hatástalanságában, valamint ha a gazdaságban a tisztességes munka, a megfelelő vagyonkezelési és pénzügyi fegyelem az uralkodó, továbbá ha a szociális intézkedések a túlzott társadalmi polarizáció és a munkanélküliség okozta feszültségek enyhítését, a hátrányos helyzetek kiküszöbölését, és az emberek morális állapotának fejlesztését célozzák.

2. A bűnelkövetési lehetőségek szűkítésére vonatkozó különös megelőzés feladata a bűnalkalmak számának redukálása, az egyes bűncselekmények valószínűségének minimalizálása, valamint a veszélyforrásokkal és biztonsági kockázatokkal való törődés. A bűnmegelőzésnek ez a szintje a társadalmat ösztönző, mozgósító olyan programok és technikák intézményesítésére törekszik, amelyek a nagy és kisközösségek, az intézmények, a gazdasági szereplők és az állampolgárok önvédelmi képességét, bűnözéssel szembeni védettségét fokozzák. A bűnözés mennyiségi és minőségi visszaszorítása érdekében foglalkozik a veszélyeztetett területek és objektumok biztonságával, a környezeti és természeti értékek védelmével, a tipikus és megelőzhető bűncselekmény-fajtákkal, továbbá az egyéb deviancia-jelenségekkel (alkoholizmus, kábítószer-fogyasztás, prostitúció).

3. A speciális prevenció az egyénről szól. A bűnmegelőzésnek ez a szintje a veszélyeztetett személyekkel, célcsoportokkal foglalkozik, azok védelmével, akik objektív helyzetük, személyes tulajdonságaik révén fokozottan vannak az áldozattá, **sértetté válás** veszélyének kitéve (gyermek- és fiatalkorúak, idősek, elesettek, pénzügyi problémákkal küzdők, alkoholisták). A megelőzés eme dimenziójának feladata az egyén biztonságra nevelése, az, hogy a potenciális sértettek mindent megtegyenek áldozattá válásuk elkerülése érdekében. A konkrét védekezés elmulasztását állami intézkedés nem pótolhatja.

A speciális prevenció más oldalról azok visszatartására, reszocializációjára koncentrálnak, akik adottságaik vagy környezetük hatására könnyen bűnelkövetővé válhatnak (börtönből szabadultak, kábítószer-élvezők, alkoholisták, deviáns személyek, mentális problémákkal küzdők). A bűnelkövetéstől való visszatartás egyik útja a törvények tiszteletére nevelés. E célt szolgálják a büntetőjogi és szabálysértési büntetések, melyektől az állam azt várja, hogy az elkövető tartózkodjék hasonló cselekmények jövőbeni elkövetésétől. A bűnismétlés megelőzése ellenőrzési intézkedéseket, ugyanakkor a visszaeső elkövetők társadalmi beilleszkedésének támogatását igényli.

A bűnmegelőzés a társadalom közügye. Differenciált rendszer, ami azt jelenti, hogy a társadalmi, közösségi jellegű megelőzést a lakosság biztonságérzetét közvetlenül befolyásoló hagyományos bűnözéssel szemben kell alkalmazni, míg a bűnözés magasabb megjelenési formáival (nemzetközi és szervezett bűnözés, terrorizmus, illegális migráció) szemben a bűnüldöző szervek szakmai fejlesztése, nemzetközi kooperációja biztosíthat hatékony védelmet.

A bűnmegelőzés módszerei sokrétűek, átszövik a megelőzés mindhárom dimenzióját. Elsősorban a bűnalkalmak korlátozása, a megfelelő védekezés alkalmazása, a tájékoztatás és propaganda, valamint a hatékony büntetőpolitika emelendő ki.

1.) **A bűnalkalmak korlátozása** alatt átfogó módszertant értünk. Elemei:

- a preventív jelenlét. Kiemelt jelentőséggel bír a közterületek, nyilvános helyek és bűnügyileg veszélyeztetett objektumok gyakori ellenőrzése. A rendőr, a közterület-felügyelő, a mezőőr, a polgárőr vagy a biztonsági őr a jelenlétével is eltántoríthat lehetséges tetteket a jogsértő magatartástól.
- a rendszeres ellenőrzés, illetőleg felügyeleti tevékenység. A szakszerű és következetes ellenőrzés képes felfedni a szabálytalanságokat, s ezzel elejét venni, hogy a kisebb jogszertütlenségek bűncselekménybe torkolljanak. Az ellenőrzöttség tudata szükségképpen az előírások betartására készítenet.
- további bűncselekmények, illetve a bűnismétlés megakadályozása a bűncselekmény okainak, elősegítő körülményeinek a felderítése és megszüntetése (közömbösítése) útján.

2.) **Megfelelő védekezés alkalmazása.** Négyféle védekezési mód ajánlott. Ezek:

- a helyes magatartási szabályok, más szóval taktikai szabályok betartása. Itt az elővigyázatosságról, a kellő körültekintés tanúsításáról van szó, ami még pénzbe sem kerül. A lényeg, hogy az emberek figyelmetlenségükkel ne adjanak esélyt a bűnözőknek.
- a fizikai védekezés, a mechanikai védelem. adta lehetőségek felhasználása
- a jelző- és riasztóberendezésekkel operáló elektronikai védelem igénybevétele,
- a személyi védelem, azaz élő erős őrzés alkalmazása.

3.) **Bűnmegelőzési propaganda** kifejtése. Aktív tudatformáló munkával kell erősíteni a társadalom tagjainak önvédelmi reflexeit. Ismertetni szükséges a védekezés hatékony, de jogszerű módjait és technikáit, valamint az ezt szolgáló lehetőségeket és eszközöket. Meg kell győzni a lakosságot, hogy a bűnmegelőzés osztársadalmi érdek, amiben mindenkinek megvan a maga feladata és felelőssége.

4.) **Hatékony bűnüldözési és igazságszolgáltatási munka.** A bűncselekmények és elkövetők minél teljesebb körű felderítése, majd következetes elítélése optimális eszköz. Beccaria szavaival "a megelőzés legjobb módszere a büntetések elmaradhatatlansága". A bűnelkövetők többsége kalkulál, hogy van-e kockázata cselekményének. Ha a tettes számára érzékelhetően nagy a lelepleződés és felelősségre vonás rizikója, az visszatart, míg az alacsony felderítési vagy igazságszolgáltatási hatásfok szinte sugallja, hogy bátran lehet bűnözni. A megelőzést az szolgálja igazán, ha röviddel az elkövetést követően megfelelő büntetés kerül alkalmazásra.

Az Európa Tanács határozatot fogadott el az Európai Bűnmegelőzési Hálózat felállításáról, és meghatározta az EU célkitűzéseit, valamint a prevenciók politika prioritásait. Ebben célkitűzésként fogalmazódik meg, hogy

- növelni kell az emberek biztonságérzetét, és csökkenteni az áldozattá válás kockázatát;
- elő kell mozdítani a „jó kormányzást”, különös tekintettel a korrupció megelőzésére;
- csökkenteni kell a bűnalkalmakat, és növelni annak valószínűségét, hogy a bűnelkövetőt megbüntetik;
- csökkenteni kell azoknak a környezeti tényezőknek a hatását, amelyek következtében valaki a bűnözés vagy bűnismétlés világába kerülhet;
- elő kell mozdítani és terjeszteni a jogkövető magatartás kultúráját és a konfliktusok erőszakmentes elhárításának módszereit;

2. fejezet

HELYZETÉRTÉKELÉS

A célok és feladatok meghatározásának alapja a problémák feltárása, a **helyzet** pontos elemzése és adekvát **megítélése**, hiszen megfelelő terápia csak helyes diagnózis alapján alkalmazható. Megelőzni is csak azt a jelenséget vagyunk képesek, amelyet ismerünk.

Elemzésünk kiindulópontja ezért a környezeti elemek olyan szempontú számbavétele, hogy melyek a földrajzi, gazdasági, közigazgatási és társadalmi feltételek kockázatai, közbiztonságra gyakorolt hatásai. Ezen feltételrendszer ismeretében értékeljük a bűnügyi helyzetet, a közrendi és közlekedési állapotokat, és megállapítjuk a súlyponti kérdéseket, a város megoldandó közbiztonsági problémáit.

2.1. FÖLDRAJZI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI ELEMEEK

Pécs **közigazgatási területe** 163 négyzetkilométer, ami nem nagy kiterjedésű, ám nehéz terep. A romantikus hegyvidéki tájkép, a sajátos városszerkezet számos veszélyt rejt magában. Közbiztonsági szempontból jól elhatárolódik egymástól a lüktető belváros, az elitnegyednek számító Mecsek oldal, az egyetemi városrész, az Uránváros, az alvó Kertváros, valamint a keleti városrész gyárvárosi és meszesi lakótelepei. A földrajzi adottságok egyik jellemzője a szőlők valamint a prés-, és hétvégi házak sokasága, melyeknek jelentős a közbiztonsági kockázata. Ugyanez mondható a garázssal szegényesen ellátott lakótelepekről, ahol a járműállomány többsége „csillaggarázsban” parkol.

Pécs állandó **lakónépessége** közel 144 ezer fő, de az itt élők tényleges lélekszáma eléri a 170 ezret. A népsűrűség magas, 1000 fő/négyzetkilométer fölötti. Az aktív korú népesség kb. 59 ezer főre tehető. Minden negyedik állandó lakos – mintegy 46 ezer ember – nyugdíjas, akik koruknál, egészségi állapotuknál fogva a bűnözéssel szemben kiszolgáltatottabbak. A munkanélküliségi ráta a megyei és országos átlagnál alacsonyabb, 7,6 %. A regisztrált munkakeresők száma 4944 fő. Növekvő arányú a hajléktalanok jelenléte, akik potenciális veszélyeztetettek, mint bűnelkövetők, de úgyszólván, mint sértettek. Részükre az önkormányzat anyagi támogatásával a karitatív szervezetek biztosítanak ellátást.

Pécs **régióközpont** és **egyetemi város**, amiből fakadóan az iskolázottsági szint az országos átlagnál magasabb. Az itt található közigazgatási, igazságszolgáltatási, tudományos és kulturális intézményeket, valamint gazdasági és egészségügyi ellátó központokat naponta több ezer ember keresi fel a Dél-Dunántúl különböző településeiről. A Pécsi Tudományegyetem 9 karán 19.799 hallgató tanul, akiknek a többsége átmenetileg itt is él. Erre a régre komoly infrastruktúra épült ki, számos ifjúsági intézmény és szórakozóhely megélhetését biztosítja. A diákság nagy száma pozitív dolog, ugyanakkor azzal jár, hogy a fiataloknak sajátos szórakozási igényeik és szokásaik vannak, amit az idősödő lakónépesség nehezen tolerál.

Pécs 2010-ben Európa Kulturális Fővárosa volt, de jelenleg is a **kultúra és fesztiválok városa**, amely olyan nagyszabású rendezvényeknek ad helyet, mint a 2015-ös Európa Cantat vagy az évente megrendezésre kerülő Pécsi Országos Színházi Találkozó. Évente legalább 50 kulturális esemény zajlik közterületen. Ezek népszerűek, vonzzák a város és a térség lakóit, ugyanakkor zajosságuk és közlekedési hatásuk miatt sokak elégedetlenségét is kiváltják. Élénk a város sportélete is, aminek – különösen az élvonalbeli labdarúgó és kosárlabda mérkőzések-

nek (meccseknek), valamint a kerékpár- és autóversenyeknek – jelentős közbiztonsági vonzata van. A mintegy 250 közterületi rendezvény meglehetősen igénybe veszi a lakosság tűrőképességét.

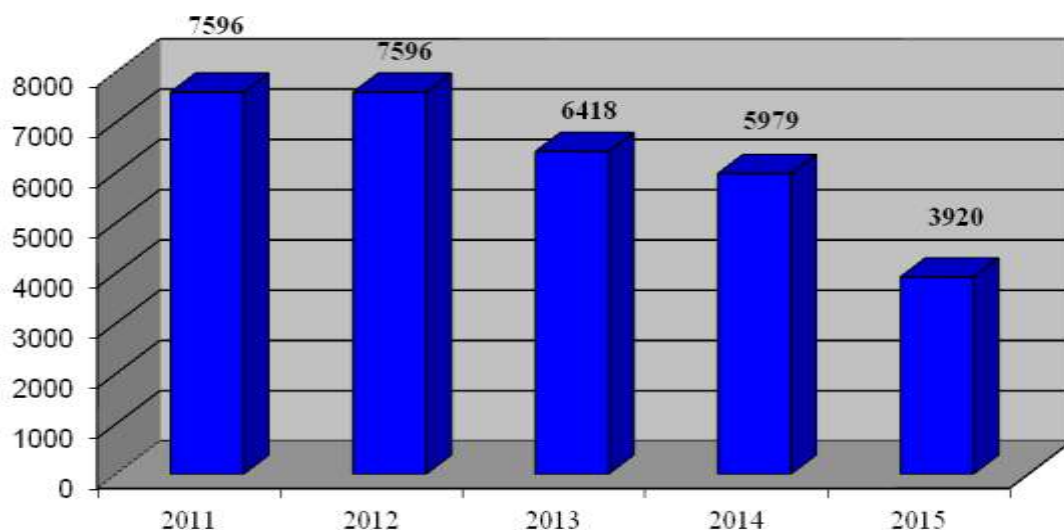
Pécs a **mediterrán hangulatok és a világörökség városa**. Műemlékeink, történelmi borvidékünk és nevezetességeink évente több tízezer turistát csalogatnak ide. A városunk kulturális és idegenforgalmi célponttá nőtte ki magát. Az idelátogatók eligazodását nagyszámban kihe-lyezett tájékoztató táblák segítik.

Pécs **közlekedési helyzetét** a városon áthaladó 6. számú I. rendű főút, valamint az 57., 58. és 66. számú II. rendű főutak városi szakaszain meglévő forgalom nagysága, és a Pécs – Szentlőrinc – Budapest vasúti fővonal megléte határozza meg. Az önkormányzati belterületi utak hossza 555 km. A mintegy 430 kilométernyi kiépített út 40-50 %-a felújításra, megerősítésre szorul. Az utak kapacitása az elvárásoknak alig felel meg, a belvárosi utak csekély átbocsátó képességükből adódóan zsúfoltak. A legfontosabb kereszteződések fényjelző-készülékes forgalomirányítással rendelkeznek, és az elmúlt időszakban több korszerű körforgalom is kialakításra került. Bár a város 2015-ben újra szervezte és megújította a tömegközlekedési rendszerét, azt jelenleg is kizárólag autóbusz hálózat alkotja. Az egyéni közlekedők számára alapvető problémát a parkolóhelyek hiánya jelenti.

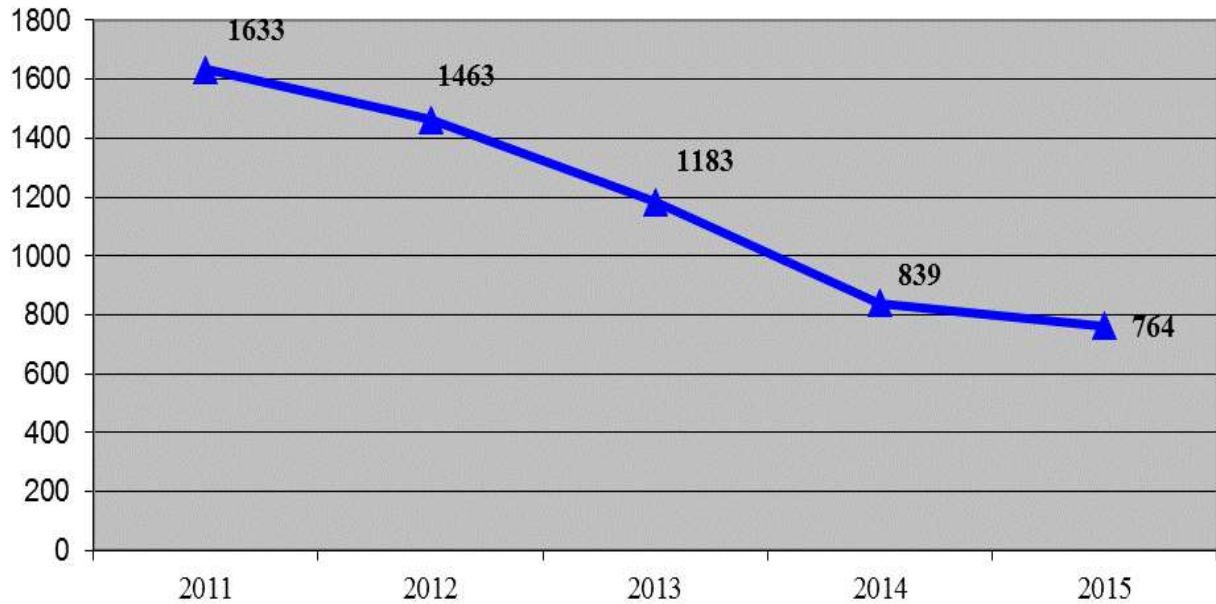
2.2. A KÖZBIZTONSÁGI HELYZET ALAKULÁSA

A város közbiztonsági helyzete – mely egységes mérőszámokra épülő statisztikai rendszer alapján kerül bemutatásra - az elmúlt 5 évben reális számvetéseken alapuló prognózisokhoz képest is kedvezőbben alakult. A statisztikai adatok gyűjtését, feldolgozását és elemzését országosan, egységes számítógépes program segítségével, elektronikus úton a Belügyminisztérium Koordinációs és Statisztikai Osztálya végezte. A számszaki mutatók objektív módon adnak jellemzést a város bűnügyi-közbiztonsági helyzetéről, azonban az itt élők biztonságérzetét számos szubjektív tényező is befolyásolja.

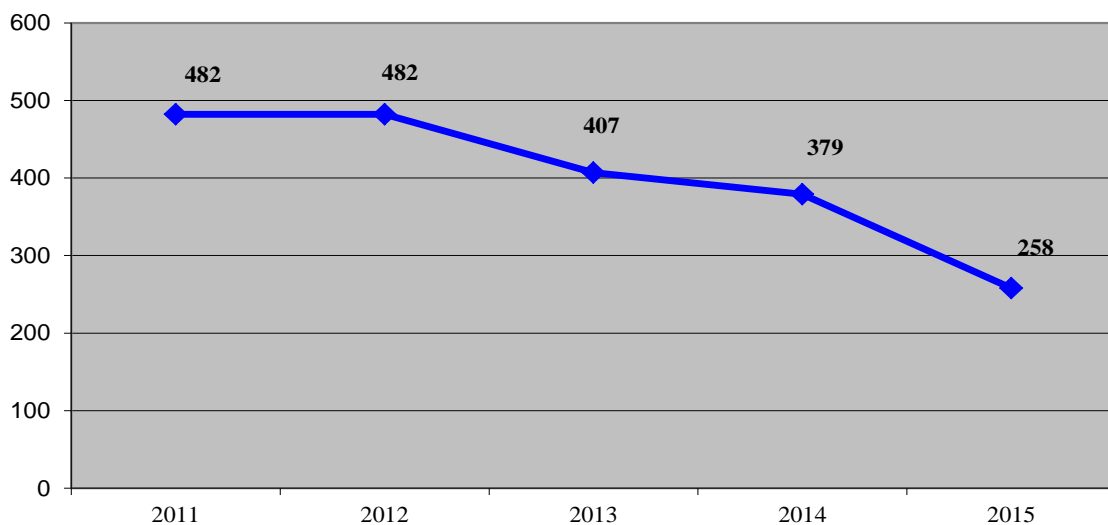
A rendőri eljárásban regisztrált bűncselekmények számadatai az elkövetés helye szerint az elmúlt öt évben az alábbiak szerint alakultak a megyeszékhelyen:

A rendőri eljárásokban regisztrált, közterületen elkövetett bűncselekmények száma alapvetően befolyásolja az adott településen élő polgárok szubjektumát, egyben minősíti a település közbiztonsági helyzetét. E bűncselekmények száma a rendőrkapitányság székhelyén az elmúlt években folyamatosan, legutóbb 8,9 %-kal (839-ről 764-re) csökkent:

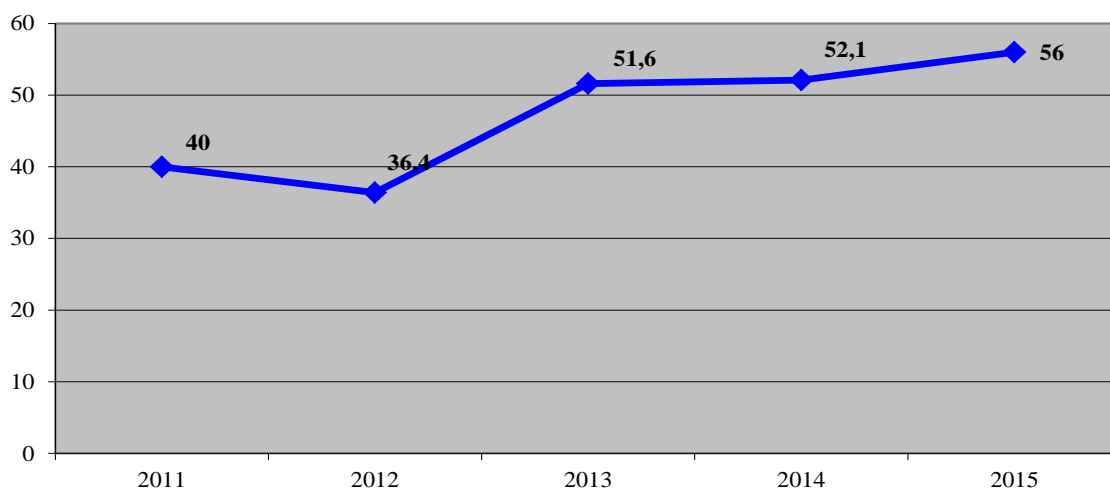
Jelentősen csökkent az elmúlt évben Pécs város illetékességi területén a rendőri eljárásokban regisztrált és tízezer lakosra vetített bűncselekményi szám is, melyet nem csupán a népesség csökkenése, hanem a fentebb ismertetett tendenciák is kedvezően befolyásoltak:

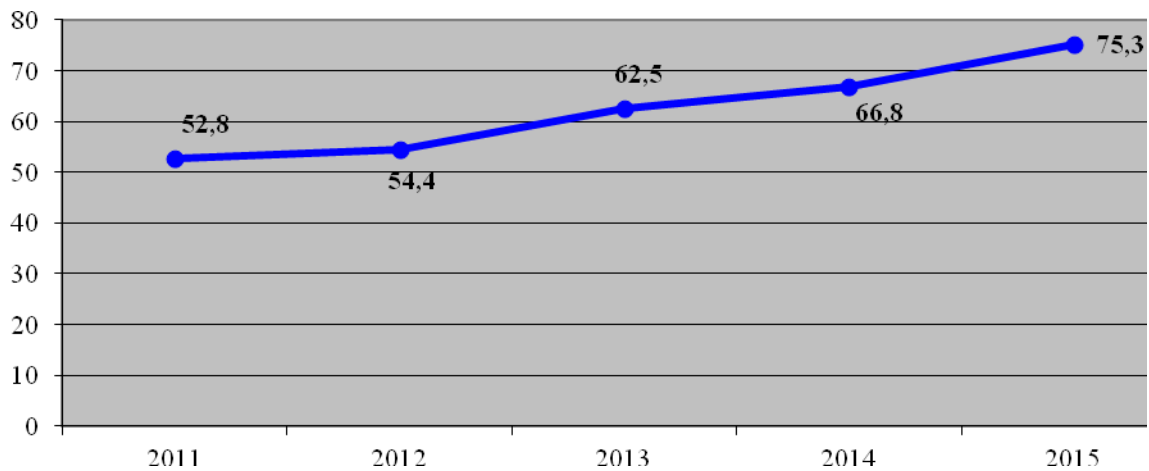
A polgárok szubjektív közbiztonságérzetét alapjaiban befolyásoló és ennek megfelelően fokozott figyelmet érdemlő kiemelt, rendőri eljárásokban regisztrált és a megyeszékhelyen elkövetett egyes bűncselekmények száma az elmúlt öt évben a következők szerint alakult:

	2011. év	2012. év	2013. év	2014. év	2015. év
emberölés:	7	2	8	6	6
szándékos, befejezett:	6	1	7	2	4
emberölés kísérlete	1	1	1	4	1
testi sértés	213	224	199	149	179
- súlyos testi sértés	110	102	95	85	92
kiskorú veszélyeztetése	38	18	22	24	17
garázdaság	199	222	208	148	179
önbíráskodás	15	13	17	11	15
lopás	2716	2870	2859	2505	1576
- szgk. lopás	31	36	16	7	4
- zárt gépjármű feltörés	157	111	113	138	93
- lakásbetörés	422	598	555	687	398
rablás	45	46	42	32	21
kifosztás	10	7	14	17	29
zsarolás	11	20	10	5	2
rongálás	276	245	135	131	121
orgazdaság	26	6	9	6	8
jármű önkényes elvétele	37	19	18	20	20

Az alábbi táblázatban látható, hogy a rendőrség nyomozás eredményessége folyamatosan emelkedett, meghaladva az országos átlagot.

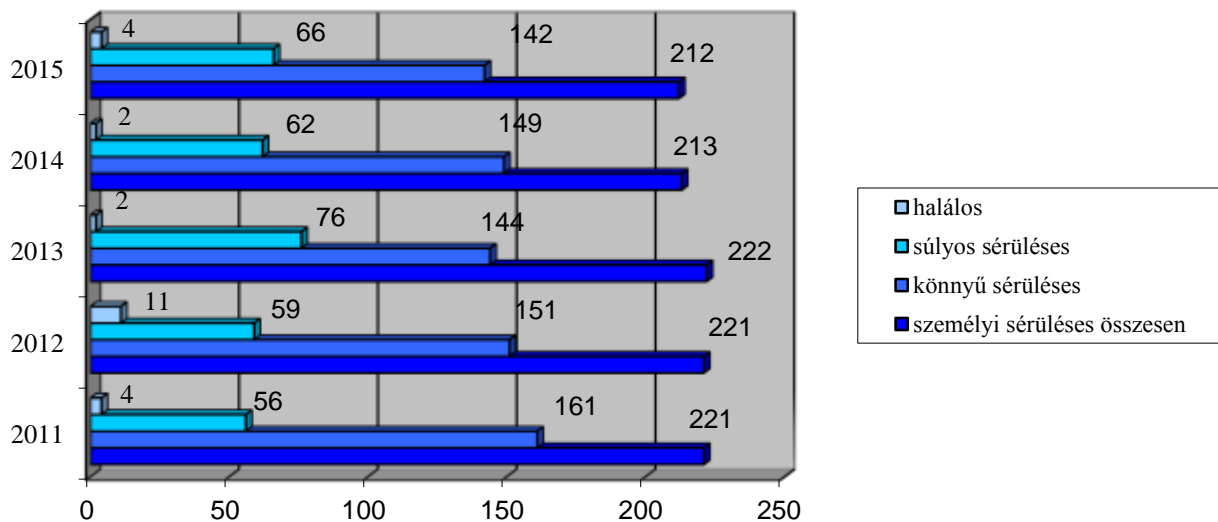

Fenti összesített adaton belül kiemelt figyelmet érdemel a közterületen elkövetett bűncselekmények nyomozás eredményességi mutatója amely az elmúlt öt évben folyamatosan és jelentősen emelkedett.

A közúti közlekedés biztonságának javítása érdekében tett intézkedések eredményeképpen az értékelt időszakban a személyi sérüléssel járó közúti közlekedési balesetek száma nem emelkedett. Sajnálatos módon a halálos kimenetelű és a súlyos sérüléssel járó balesetek száma nőtt, míg a könnyű sérüléssel járó baleseti esetek csökkentek.

A személyi sérüléssel járó közlekedési balesetek száma az elmúlt öt évet összehasonlítva az alábbiak szerint alakult:

Pécs város úthálózata a folyamatos karbantartás ellenére elhasználódott, jellemzőek az úthibák, a kátyúk és ezek folyamatos rekonstrukciói. A város áteresztőképessége egy-egy napszakban már évekkel ezelőtt elérte felső határát. Amíg ez a helyzet korábban főként a 6-os számú főközlekedési út városi szakaszán, illetve a Rákóczi úton a mindkét irányba haladó forgalmat érintette, addig ez a kör az értékelt időszakban kiszélesedett, és már magában foglalja az Ágoston tér, Aradi vértanúk útja, Hungária út, Kórház tér, illetve a kertvárosi város-

részbe vezető felüljárók forgalmát is. Sok esetben a forgalom lassulása miatti türelmetlenség, figyelmetlenség, valamint intolerancia vezetett sérülés nélküli balesetek bekövetkezéséhez.

A korábbi évekhez hasonlóan visszatérő jelleggel okozott gondot az Árkád Bevásárlóközpont Alsómalom utcai szakaszán a forgalomirányító jelzőlámpák, valamint a beléptető kapuk miatt feltorlódott forgalom, ami csúcsidőben és az ünnepi időszakokban gyakorlatilag megbénította a belváros forgalmát. A vásárlási szokások átalakulása miatt kaotikus közlekedési helyzet jellemzi továbbá a péntek délutáni, illetve a szombat délelőtti órákat is. A problémát, a bevásárlóközpont vezetésével együttműködve, valamint jelentős rendőri létszámmal sikerült időről-időre kezelni. Ugyanezen probléma jellemezte a Makay István úti bevásárló-centrumok ünnepi közúti forgalmát.

A belvárosban történő közlekedés sok gépjárművezetőnek továbbra is problémát jelentett, főként a parkolóhelyek keresése, illetve hiánya eredményezte a közlekedés jelentős lassulását. A baleseti okok közül kiemelés érdemel a sebesség helytelen megválasztása és az elsőbbségi jog meg nem adása.

Fontos hangsúlyozni, hogy Pécs városában baleseti gócpont nem alakult ki, így rendkívüli hatósági intézkedések bevezetésére az elmúlt években nem került sor.

2.3. A HELYZETELEMZÉSBŐL LEVONHATÓ KÖVETKEZTETÉSEK

1. **A pécsi helyzet megfelel az országos átlagnak**, sem pozitív, sem negatív értelemben nem tér el a nagyvárosok közbiztonsági állapotaitól. Nincs szükség tehát vészhelyzeti tervezésre, operatív beavatkozásra. Azzal viszont szembe kell nézni, hogy az értékrendekben és a társadalmi morálban bekövetkezett hanyatlás eredményeként divat lett a szabályok semmibe vétele. Sokak számára nem éri meg tisztességesnek lenni és jogkövető magatartást tanúsítani.
2. **Az objektív helyzet és a polgárok szubjektív biztonságérzete nincs szinkronban** egymással. A közbiztonság valós állapota jobb, mint a polgárok erről való vélekedése, mindazonáltal a lakosság egy részének biztonságérzete – különösen a keleti városrészben – nem kielégítő. Az írott sajtó és a média szerepe ebben óriási, mert a negatív események (szenzációk) kapnak aránytalan publicitást, míg a bűnmegelőzési, figyelemfelhívó üzenetek alig jönnek át a tömegkommunikáción.
3. **Elkötelezett az önkormányzat a közbiztonság javítását célzó intézkedések meghozataláért.** Felelősségvállalást tanúsít önkormányzati rendeletek megalkotásával, és betartatásával, valamint az irányítása alatt működő közterület-felügyelet helyi rendészeti feladatainak meghatározásában. A közbiztonság szempontjai egyre erőteljesebben jelennek meg a helyi társadalompolitikában.
4. **A közbiztonsági piac szereplőinek összefogása érdekében Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata létrehozta a Közbiztonsági és Bűnmegelőzési Tanácsot.** A tanács munkája során végzett helyzetelemzésekkel, tapasztalatok összegzésével, valamint a megfelelő következtetések levonásával, és az ennek alapján történő közös cselekvési tervek kidolgozásával koordinálja a közbiztonság és bűnmegelőzésben szereppel rendelkezők munkáját.
5. **Gyenge a helyi társadalom védekező mechanizmusa**, mert a közbiztonságot nem súlyának megfelelően kezelik, a biztonságkezelés tudati szinten nem élvez prioritást. A

bűnmegelőzés társadalmi jelentősége nem tudatosult a polgároknakban. Jelentős javulás mellett még sok a sértetti közrehatás eredményeként bekövetkező jogsértés. A társadalom tagjai nem ismerik kellően a közbiztonsággal kapcsolatos feladataikat és jogukat, nincsenek megfelelően tisztában a védekezés lehetőségeivel, a bűnmegelőzés módszertanával és eszközrendszerével.

6. **A bűnüldözés és igazságszolgáltatás csak részben tud megfelelni** a lakosság közbiztonsággal kapcsolatos elvárásainak. Nincsenek átfogó ismereteink a látens bűnözésről, az áldozattá válás gyakoriságáról. A tradicionális bűnözés felderítési hatékonysága, valamint a bűnüldözés és az igazságszolgáltatás időszerűsége elmarad a kívánatostól. Szükség és igény van arra, hogy a közterületeken – kiváltképp a fertőzött gócpontokon – rendőrök járőrözzenek nagyobb gyakorisággal.
7. **Egyes rétegek társadalmi leszakadása**, a roma kisebbség szegregációja, a velük kapcsolatos előítéletek a bűnözést gerjesztő tényezővé váltak. A fiatalok bünelkövetők többsége olyan hátrányos helyzetű, marginális családi környezetből származik, ahol a szegénység, a munkanélküliség és a napi szociális problémák meghatározó élményt jelentenek. A fiatalok növekvő részének van passzív vagy aktív kábítószer-tapasztalata.
8. **A családon belüli erőszak**, a gyermekek a nők, az öregek bántalmazása sok családban az életmód része. A gyermek- és szülőbántalmazás megelőzése nem hatékony. A családon belüli erőszak áldozatai gyakran még az érdemi intézkedés előtt meggondolják magukat, és elzárkóznak az együttműködéstől, aminek oka – többek között – az állandó fenyegetettség, az anyagi és érzelmi kiszolgáltatottság. A rendőrség rendészeti eszközökkel nem képes elejét venni a családon belüli bántalmazásnak, a feljelentések száma csekély, illetve az elrendelt eljárások során a bántalmazottak megpróbálják visszavonni a feljelentést vagy nem működnek együtt a hatósággal. A távortartás intézménye a gyakorlatban nem működik kellő hatékonysággal. A családvédelemre szakosodott állami szervezeteknek nincsen a kezükben hatékony eszköz, néhány átmeneti otthon kivételével nem kapnak megfelelő segítséget a családon belüli erőszak elől menekülő anyák és gyermekek.
9. **Az áldozattá válás megelőzése és az áldozatsegítés** hatékonysága az utóbbi időben javult. Pécssett – az elmúlt öt év átlagát tekintve – évente 4.900 személy válik bűncselekmény sértettjévé (áldozattá). A vagyoni elleni bűncselekményekkel okozott kár megtérülésére, megtérítésére vonatkozó esély igen alacsony, azonban a mediáció intézményének megjelenésével a vagyoni kár megtérülésének esélye az eljárásokban némiképp megnövekedett. Az áldozattá vált személyek segítése, a lakossági jogsegély szolgáltatás, a tájékoztatás már szervezett keretek közé illeszkedik, a Baranya Megyei Kormányhivatal Igazságügyi Szolgálat Áldozatsegítő Osztálya hatékonyan kezeli a sértettek ügyeit. Az áldozattá válás megelőzése érdekében a rendőrség a lakosság széles rétegeit célzó bűnmegelőzési programokat folytat önállóan, és különböző állami és civil szervezetekkel közösen.

3. fejezet

CÉLOK, PRIORITÁSOK

A stratégiai célkitűzés, hogy **Pécs biztonságos település legyen**, feleljen meg az objektív biztonság követelményeinek és a lakosság elvárásainak. Az Önkormányzat és az együttműködő szervezetek erőfeszítései okán, belátható időn belül el kell nyerje a „PÉCS A BIZTONSÁGOS VÁROS” címet. Az Európai Unió Tanácsának 2001. május 28.-i határozata a kriminalitás hagyományos területein belül **három prioritást** állít fel: a városi bűnözés, a gyermek- és fiatalkori bűnözés, valamint a kábítószerrel kapcsolatos bűnözés csökkentését.

Az Európai Városi Charta szerint az európai állampolgároknak „joguk van biztonságos és lehetőség szerint bűnözéstől, erőszakos cselekményektől és agressziótól mentes településeken élni.” A **biztonságos lakóhelyhez való jog** megvalósítása, az életminőséget javító közbiztonság megteremtése tehát a fő prioritás, ami akkor érhető el, ha a bűnmegelőzés a társadalompolitika integrált részévé válik, és további célul tűzzük ki, hogy:

1. meghonosítjuk a közösségi biztonságkezelés szemléletét és módszertanát;
2. csökkentjük a bűnözést úgy mennyiségi, mint minőségi téren;
3. rendet teremtünk a közterületeken és a közutakon;
4. megfelelünk a lakosság biztonsági elvárásainak;

3.1. SZEMLELETVÁLTÁS A KÖZBIZTONSÁGGAL KAPCSOLATBAN

Elkötelezett az Önkormányzat szándéka annak érdekében, hogy az emberek biztonságban érezzék magukat. Ennek eléréséhez az Önkormányzat jelentős támogatást nyújt a rendőrségnek valamint a közbiztonság fenntartása céljából működő 10 pécsi polgárőr egyesület részére a megyei szövetségen keresztül. A polgárőr szövetség támogatása az egyesületek személyi állományának felszereléséhez, eszközeinek beszerzésére és fenntartására valamint a folyamatos működésüknek a költségeihez járul hozzá.

Az Önkormányzat, a közösségi együttélés alapvető szabályairól és megszegésük jogkövetkezményeiről szóló rendelet megalkotásával szabályozta a közrendet és a közbiztonságot zavaró, a közterületek nyugalomát, rendeltetésszerű használatát veszélyeztető, az önkormányzati tulajdont károsító magatartásformákat, ezzel elősegítve a lakosság biztonságérzetének javítását.

A közterület-felügyelet, az önkormányzat helyi rendészeti szerveként a jogszabályokban és a helyi rendeletekben meghatározott feladatkörében a közrend fenntartásában meghatározó szerepet tölt be. Fő feladataként a közterületi rendezettség, tisztaság, élhető környezeti rend védelme, a lakosságszolgálat és település-kiszolgálás, a rendezvények biztosítása szerepel. E területeken az eredményesség javítása érdekében, az Önkormányzat a BÍOKOM Nonprofit Kft-vel valamint a Pécsi Közterület-felügyelettel kötött együttműködési megállapodása alapján közös ellenőrzések, és egy oda-vissza működő információáramlás kialakítása valósult meg, mely hatékony együttműködést eredményez. Ez a szervezeti összefogás jelentősen segíti városunk szebbé és élhetőbbé tételét.

A közösségi biztonságkezelés érdekében az Önkormányzat törekszik arra, hogy az előző részekben vázolt **biztonsági láncolat egyéb szereplőit** is a közös tenni akarás jellemezze. A

város biztonságosabbá tétele összetett folyamat, melyhez nélkülözhetetlen a különböző területeken működő szervezetek közös és együttes fellépése.

3.2. CSÖKKENJEN A VÁROSI BŰNÖZÉS

Kiemelt cél, hogy a lakosság egyetlen rétegének se legyen meghatározó élménye a bűnözéstől való félelem. Ennek oldása közös felelősség, jöllehet a fő szerep a rendőrségre és az igazságszolgáltatásra hárul. A bűnözés mennyiségi és minőségi oldalának önkormányzati eszközökkel való korlátozása, illetve visszaszorítása reális cél, ami azáltal valósítható meg, hogy az Önkormányzat mindent megtesz a bűnmegelőzési szempontok érvényre juttatása, a bűnalkalmak korlátozása és a lakosság tudatformálása érdekében.

1. Általános – országosan is megfogalmazott – cél, hogy a bűnmegelőzés állami monopóliumát váltsa fel a **társadalmi bűnmegelőzés**, és minden területen, illetve szereplőnél kapjon hangsúlyt a bűnmegelőzés eszmerendszere és gyakorlata. Ez az összetett folyamat indult el városunkban.
2. Az **Önkormányzat** törekvése, hogy felelős **döntéseivel** kiszámítható és biztonságos környezetet teremtsen az itt élők, az ide látogatók számára, és csökkentse a bűnalkalmakat. Ez magában foglalja a hatósági jogalkalmazást valamint az önkormányzati rendeletalkotást is.
3. A **bűnalkalmak korlátozása** céljából az Önkormányzat rendszeres hatósági ellenőrzéseket szervez társhatóságaival, illetve az általa koordinált közterület-felügyelet látható közterületi jelenlétét és hatékony ellenőrző tevékenységét határozta meg. A Közbiztonsági és Bűnmegelőzési Tanács szorosan együttműködik a bűnüldöző szervekkel az ok-okozati összefüggések vizsgálatában, és támogatja azok bünfelderítési munkáját.
4. A **sértetté válás kockázatának csökkentése** érdekében az Önkormányzat támogatja a lakosság biztonságra nevelését, kiemelt figyelmet fordítva a rendőrség és a polgárőr szövetségek ez irányú tevékenységére. A közbiztonsággal kapcsolatos ismeretek terjesztésével ki kell alakítani az emberekben az egészséges önvédelmi reflexeket, a biztonságközpontú gondolkodásmódot.
5. Az Önkormányzat szociális tevékenysége során hangsúlyt fektet a **bűnözés utánpótlási bázisának csökkentésére**. A jogkövető magatartás propagálásáért, a kriminalitás által érintett gyermekekkel és a kallódó fiatalokkal való törődésért az együttműködő szociális és karitatív szervezetek programjait támogatja.
6. Pécs város területén az Esztergár Lajos Család és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ (rövidítve ECSGYK), jogismereti, drog- és alkohol prevenció programokkal, szexuális felvilágosítással valamint sport klub működtetésével aktívan vesz részt a **fiatalkorúak nevelésében, a deviáns magatartásformák kialakulásának megakadályozásában**.

3.3. LEGYEN REND A KÖZTERÜLETEKEN ÉS A KÖZUTAKON

Elemi szükséglet, hogy közterületeink a rendezettség és nyugalom állapotát mutassák. A közterületek rendjének fenntartása, a város biztonságossá tétele elképzelhetetlen preventív, **határozott rendőri jelenlét és aktív közterület-felügyeleti munka**, a jogellenes, zavaró eseményekre való gyors és hatékony reagálás nélkül. Az Önkormányzat abban érdekelt, hogy minél magasabb legyen a rendőri lefedettség, ezért igényli és támogatja a folyamatos, fokozott rendőri szolgálatot. Emellett határozott törekvése, hogy a közterület-felügyeletet hatékonyan működtettesse és fejlessze.

Az Önkormányzat a **közösségi együttélés alapvető szabályairól** és megszegésük jogkövetkezményeiről szóló rendelet megalkotásával szabályozta a közrendet és a közbiztonságot zavaró, a közterületek nyugalomát, rendeltetésszerű használatát veszélyeztető, az önkormányzati tulajdont károsító magatartásformákat, ezzel elősegítve a lakosság biztonságérzetének javítását.

Az Önkormányzat célja, hogy kiszűrje és meggátolja a közterületen előforduló **jogellenes cselekmények kialakulási feltételeit**. A nem kívánt jelenségek, jogsértő magatartások megjelenésében (kialakulásában) szerepe van a célszerűtlen, bünelkövésnek teret engedő közterület-kialakításnak, illetve fenntartásnak. Erre tekintettel, az Önkormányzat szervei megtesznek minden városrendezési és közterület-felügyeleti intézkedést a negatív hatású, kriminogén körülmények csökkentése érdekében.

Az Önkormányzat célja a **közlekedés zavartalanságának biztosítása**, és a balesetek megelőzése. Közútkezelőként arra törekszik, hogy legyenek biztonságosak a pécsi közutak. Új forgalomszervezési és forgalomtechnikai megoldásokkal folyamatosan javítja a város közlekedésbiztonságát és a közlekedés zavartalanságát. Mint tulajdonos és közlekedési hatóság mindent megtesz a különböző szervek ezirányú tevékenységének összehangolása érdekében.

3.4. FELELJÜNK MEG A LAKOSSÁG ELVÁRÁSAINAK

Az önkormányzatiság lényegéhez tartozik a lakosság szolgáltatásokkal, ezen belül közbiztonsági szolgáltatásokkal való ellátása. Az emberek azt értékelik, hogy a mediterrán hangulatok városában nyugodtan és békésen lehet élni.

Az Önkormányzat ezért minden lehetőséget megragad, hogy döntéseivel, koordinatív szerepével pozitív módon alakítsa a közbiztonság helyzetét. Feladatának tekinti olyan programok, projektek elindítását és menedzselését, amelyek a polgárok szubjektív biztonságérzetét pozitív irányban befolyásolják.

A **lakosság érzékelheti** a mindennapok során, hogy az Önkormányzat elkötelezett a közbiztonság ügye mellett. Láttatni szükséges minél szélesebb felületen hogy az Önkormányzat, az integrált biztonságkezelés összehangolásával és erősödő szerepvállalásával minden eszközt felhasznál a szubjektív biztonságérzet javítása érdekében.

Ugyanakkor rendszeresen fel kell hívni a lakosság figyelmét, hogy a közbiztonság közösségi gondozása, a bűnmegelőzési szempontok érvényesítése mindannyiunk érdeke és közös feladata.

4. fejezet

A CÉLMEGVALÓSÍTÁS ÁLTALÁNOS FELADATAI

4.1. A SZEMLEÉLVÁLTÁSI FOLYAMAT FELADATAI

Az önkormányzat a közösségi biztonságkezelés, a biztonságközpontú gondolkodásmód meghonosításának zászlóvivője! A társadalmi bűnmegelőzés stratégiája a helyi társadalompolitika integrált része kell legyen. Elengedhetetlen, hogy a szemléletváltató folyamatnak a motorja az önkormányzat és a rendőrség legyen. A Közgyűlés által létrehozott Közbiztonsági és Bűnmegelőzési tanács aktív, vezető szerepet vállal abban, hogy a közbiztonság ügye kiemelt figyelmet kapjon mindennapjainkban.

A közterületek biztonságának további javítása érdekében érvényt kell szerezni a közösségi együttélés alapvető szabályairól és megszegésük jogkövetkezményeiről szóló rendeletben foglaltaknak, melynek végrehajtásában kiemelt szerepet kap a Pécsi Közterület-felügyelet. Folyamatosan vizsgáljuk helyi rendeletünk megfelelőségét, a lakosságot legjobban irritáló magatartásformák visszaszorítását lehetővé tevő helyi normaalkotás lehetőségét.

A közterület-felügyelet személyi állományának, a hatályos jogszabályok szigorú betartásával, a közterületi jelenlétükkel – láthatóságukkal – szerepet kell vállalniuk a preventív bűnmegelőzésben.

A polgárőrség kiemelt figyelmet fordít a bűnmegelőzés közösségi formáinak, a lakossági önszerveződéseknek a létrehozására. Ilyen a „Szomszédok Egymásért Mozgalom” (SZEM), a „Tisztelet az éveknek – biztonságot az időseknek”, és az „Éjszakai figyelő” szolgálat szervezése program lakótelepi végrehajtása. E tevékenységével – a közösségi biztonságkezelés kiszélesítésével – erősíti a társadalom különböző rétegeiben a közbiztonságért történő tenni akarás eszméjét.

4.2. A KÖZÖSSÉGI BIZTONSÁGKEZELÉS MEGHONOSÍTÁSÁNAK FELADATAI

4.2.1. KÖZBIZTONSÁGI ÉS BŰNMEGELŐZÉSI TANÁCS MŰKÖDTETÉSE

A Közgyűlés a város közbiztonsági helyzetének további javítása érdekében konzultatív, véleményező, javaslattevő tevékenységet végző testületként Közbiztonsági és Bűnmegelőzési Tanácsot hozott létre. A tanács 9 tagból áll, tagjait a Közgyűlés választja meg az önkormányzati ciklus időtartamára. A tanács konzultatív, javaslattevő testület, amelynek 3 helyi önkormányzati képviselő tagja mellett a következő szervezetek vezetői illetve akadályoztatásuk

esetén a vezető által megbízott munkatársak a tagjai:

- a Pécsi Városi Rendőrkapitányság vezetője,
- a Pécsi Járási Ügyészség vezetője,
- a NAV Baranya Megyei Adóigazgatóságának képviselője,
- a Baranya Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság vezetője,
- a Pécsi Közterület-felügyelet vezetője,
- a Baranya Megyei Polgárőr Szövetség vezetője.

A Tanács ülésének állandó meghívottjai a polgármester és a jegyző.

A Tanács feladata:

- a település köz- és közlekedésbiztonsági, bűnügyi helyzetének elemzése, új elkövetési formák, valamint a lakosság szubjektív biztonságérzetét befolyásoló tényezők megismertetése;
- a gyermek- és ifjúságvédelmi propaganda feladatokkal összefüggő tevékenységi körök leosztására javaslattevés, a végrehajtott feladatok értékelése;
- a közlekedési balesetek megelőzésére vonatkozó javaslattevés kezdeményezése;
- a sport, illetve a gyülekezési jogról szóló törvény hatálya alá tartozó rendezvények, valamint egyéb kiemelkedő kulturális és vallási események biztosítása tapasztalatainak összegzése;
- a közgyűlés tagjaihoz eljuttatott köz- és közlekedésbiztonságot érintő állampolgári bejelentések megtárgyalása;
- a rendőrkapitányság, valamint a lakosság önvédelmi szerveződéseinek, illetve a közterület-felügyelet együttműködési csatornáinak biztosítására vonatkozó javaslattevés.

A tanács üléseit az elnök hívja össze szükség szerint, de évente legalább 4 alkalommal. A tanács ülése nyilvános. Az ülései során az aktuális helyzet elemzése alapján dönt az aktuális feladatokról, valamint a rendelkezésre álló erők és eszközök célirányos felhasználásáról.

4.2.2. KÖZBIZTONSÁG ÉS BŰNMEGELŐZÉS ANYAGI TÁMOGATÁSA

Célszerű lenne kialakítani – az Önkormányzat anyagi helyzetének függvényében – egy anyagi támogatási rendszert, mely a közbiztonság megteremtésében és a bűnmegelőzési feladatokban résztvevő szervezetek, civil szervezések támogatását szolgálná.

Ezt a **finanszírozási rendszert** a város éves költségvetésében célszerű lenne megjeleníteni, mint előre tervezhető keretösszeget.

4.2.3. KÖZVÉLEMÉNY KUTATÁS ÉS LAKOSSÁGI TÁJÉKOZTATÁS

A hatékony biztonságkezelés az **ismeretalapú tervezésre**, nevezetesen a bűnözéssel és az áldozattá válással kapcsolatos hiteles információkra, valamint a közbiztonsággal kapcsolatos lakossági attitűd ismeretére épül. Az önkormányzatnak ezért célszerű „képbe kerülnie” az aktuális helyzettel kapcsolatban egyfelől a rendőrkapitány éves beszámolóit, másfelől közvélemény-kutatási adatok alapján.

Az Önkormányzat internetes weboldalán lehetőséget kell teremteni a polgárok számára vélemények, építő jellegű kritikák megfogalmazására.

A **lakosság szondázása** céljából a Közbiztonsági és Bűnmegelőzési Tanács nyílt ülésein fogadja a polgárok bejelentéseit, figyelemfelhívásait, illetve javaslataikat. A Tanács biztosítja, hogy a problémák tényszerű feltárása és a megoldás keresésére tett intézkedései visszajelzések formájában eljussanak a lakossághoz

4.3. A BŰNÖZÉS CSÖKKENTÉSÉNEK FELADATAI

4.3.1. A BŰNMEGELŐZÉS ÖSSZTÁRSADALMI ÜGGYÉ TÉTELE

A Közbiztonsági és Bűnmegelőzési Tanács feladata, hogy kezdeményezve az **együttműködést a biztonsági láncolatban érintett szervezetekkel**, megértse azokkal a

közös feladat összetársadalmi jellegét. A Tanács feladata az „érintettek” együttműködésének összehangolása, a partnerség elősegítése és szervezése.

A társadalmi bűnmegelőzés folyamatjellegű tevékenység. Az önkormányzat minden szerve – de különösen a Közbiztonsági és Bűnmegelőzési Tanács – népszerűsítse a bűnmegelőzést és **teremtse lehetőséget** a lakosságnak, valamint az érintett szervezeteknek a bűnmegelőzésben való aktív részvételre, legyen az konkrét cselekvésre sarkalló projekt vagy egy fennálló problémára vonatkozó lakossági ötletbörze.

A stratégia sikerének záloga a **közreműködők képzése** és továbbképzése. A szakszerűség biztosítékaként gondoskodni kell arról, hogy a civil közreműködők tanfolyam rendszerű oktatásokon elsajátítsák a közbiztonsággal és bűnmegelőzéssel kapcsolatos szakmai ismereteket. A tematikába és tananyagba folyamatosan be kell építeni a közösségi biztonságkezelés ismeretanyagát, a bevált tapasztalatokat és módszereket.

A minőségi polgárőrség eredményeként megvalósuló, folyamatban levő, lakosságot érintő mozgalmak: SZEM, Tisztelet az éveknek biztonságot az időseknek; Egy iskola, egy polgárőr; Külterületek biztonsága; Nagyvárosi bűnmegelőzési program; Betörés és kármegelőzési program; Községi szolgálat; Polgárőrök a tanévkezdés biztonságáért; Polgárőrség népszerűsítése; Ifjú polgárőr mozgalom népszerűsítése. E mozgalmak az egymásra való odafigyelésen alapszanak, amivel sokat tehet a közbiztonság megteremtéséért maga a lakosság is. Az önkormányzat részéről indokolt a mozgalmak támogatása, a polgárőrség részéről pedig a minél szélesebb körben való beindítása.

4.3.2. FELADATOK A BŰN-OKOK ÉS BŰNALKALMAK KORLÁTOZÁSA ÉRDEKÉBEN

Eredményesen működtetjük az önkormányzat videokamerás térfelügyeleti rendszerét, amely a folyamatos fejlesztésnek köszönhetően 63 pásztázó kamerával rendelkezik. A rendszer a kriminalitásra legérzékenyebb közterületek állandó ellenőrzésére, a bűncselekmények és a szabálysértések számának visszaszorítására, a megelőzési tevékenység hatékonyságának növelésére biztosít lehetőséget.

A 2010-ben létrehozott térfelügyelő kamerarendszert fontos folyamatosan bővíteni és korszerűsíteni, mivel jelentős segítséget jelent a generál prevencióban és a rendőrség bűnüldöző munkájában egyaránt. A telepítés óta eltelt idő alatt a rendszer igazolta létjogosultságát, fokozta a lakosság szubjektív biztonságérzetét.

A Pécsi Rendőrkapitányság útján el kell érni a minél jobb rendőri lefedettséget, a preventív és reagáló rendőri erők folyamatos jelenlétét. Az önkormányzat – együttműködési szerződéssel – vállalja ennek érdekében a rendőrkapitányság anyagi, technikai támogatását, és szorgalmazza a város érdekeit szolgáló aktív, hatékony rendőri működést. A Rendőrkapitánysággal való szoros együttműködésnek ki kell terjednie a bűncselekmények és szabálysértések minden formáinak megelőzésére, amelyek vonatkozásában a két szerv valamilyen szinten felelős, de legalább érintett. A belvárosban a Tourist Police pavilon minden turistaszegont érintő időszakban kerüljön felállításra, melyben nyelveket beszélő középiskolai és egyetemi hallgatók nyújtanak segítséget a turistáknak.

Preventív hatósági ellenőrzéseket kell tartani tervszerűen és összehangoltan a hatósági főosztály, a rendőrkapitányság, valamint a közterület-felügyelet együttes részvételével a kereskedelmi, vendéglátó-ipari és szolgáltató egységeknél, valamint az időszakos és telephelyhez nem kötött árusoknál, továbbá a telephely engedéllyel rendelkezőknél. Határozottan és hatékonyan kell fellépni (szankcionálással, nyitva tartás korlátozásával vagy bezárással) azon szórakozóhelyekkel szemben, amelyek a bűnözés, és a prostitúció színterei.

Ugyanígy kell eljárni azon vendéglátó egységekkel szemben, amelyek a lakók nyugalma zavarják. Ezek környezetében rendszeres zajszint-méréseket is eszközölni kell.

Továbbra is támogatni kell a lakossági önszerveződések létrehozását és működését, amelyek tevékenysége bűnmegelőzésre irányul, és közvetve erősíti a helyi közbiztonságot. Az önkormányzat elsősorban az Országos Polgárőr Szövetséghez tartozó helyi polgárőr egyesületeket, csoportokat segítse (helyiségek rendelkezésre bocsátásával és pénzügyi juttatásokkal). Kívánatos, hogy ezen szerveződések a rendőrséggel és a közterület-felügyelettel minél nagyobb számban hajtsanak végre közös akciókat, járőrözéseket.

A városrendezés és építésügy terén érvényesíteni kell a megelőzési szempontokat. A lakóparkok, közterületek, köztéri létesítmények kialakítása, a közvilágítás, valamint a lakóépületek építési engedélyezése során érvényesíteni szükséges a köz- és vagyonzabiztonsági követelményeket.

Őrzött parkolók létesítésére kell törekedni részben a térfigyelő kamerarendszer nyújtotta lehetőségek kiaknázásával, részben a fizetett parkolóhelyeken várakozó gépkocsik őrzésének szorgalmazása útján. Az építetők, beruházókot ösztönözni kell arra, hogy parkolók is tartozzanak az újonnan épülő létesítményekhez, tervezzenek elegendő parkolóhelyet, lehetőség szerint mélygarázsokat a lakóházakhoz, bevásárlóközpontokhoz, szállodákhoz.

A bűnalkalmat rejtő önkormányzati ingatlanok és közterületek felmérésére, valamint a velük kapcsolatos feladatok meghatározására mielőbb kerüljön sor. Intézkedni kell az önkormányzat tulajdonában lévő elhagyott, lepusztult ingatlanok és gondozatlan közterületek biztonsági kockázatainak felszámolására. Ezáltal az önkényes beköltözéssel megvalósított jogsértések is megelőzhetők. A jogi lehetőségek kihasználásával, illetve a helyi döntések célirányos felülvizsgálatával el kell hárítani a bürokratikus akadályokat. Mindenképpen kívánatos a Zsolnay negyed környékén található ingatlanok, illetve a Hősök tere környékén lévő romos épületek sorsának rendezése. Az önkormányzat járjon elől jó példával, és állítson mércét igényességben a lakosság elé a saját ingatlanokkal való törődés terén.

4.3.3. FELADATOK A SÉRTETTÉ VÁLÁS KOCKÁZATÁNAK CSÖKKENTÉSÉRE

A lakosság biztonságra nevelése érdekében fel kell használni minden lehetséges fórumot és eszközt. Támogatni kell a rendőrség és a polgárőrség által szervezett bűnmegelőzési előadásokat, tájékoztatókat és lakossági fórumokat.

Az önkormányzat és intézményei dolgozóinak évenkénti balesetvédelmi oktatásán célszerű lenne a rendőrség bűnmegelőzési előadását is beiktatni a napirendbe.

Az iskolai oktatás az a terület, amely leginkább alkalmas a bűn- és baleset és megelőzési tevékenység kifejtésére. A rendőrség és a polgárőrség oktatási intézményekben történő felvilágosító és prevenciós programjainak szélesebb körben történő megtartására kell törekedni. Mind több oktatási intézménybe kellene, hogy eljussanak ezen ismeretek.

A felnőtt- és időskorúak esetében főként azokra a szituációkra kell bűnmegelőzési programokat indítani, amelyekben nagy valószínűséggel prognosztizálható a sértetté válás. Az időskorú, és különösen az egyedül élő állampolgárok „megszólítása”, a körükben végzett felvilágosító, meggyőző munka különösen fontos feladat. Ebbe a munkába be kell vonni a szociális munkásokat, a rendőrséget, a polgárőrséget, a nyugdíjas egyesületeket és a karitatív szervezeteket.

A helyi sajtót és médiát ösztönözni kell arra, hogy a bűncselekményekről szóló híradásokban az eseményeket tényszerűen, tanulságokat magában hordozó módon tálalják. A közbiztonság érdekében tett önkormányzati és rendőrségi intézkedésekről történjék híradás csakúgy, mint a szervezett bűnmegelőzési és közbiztonsági programokról.

A sértetteket kiemelt figyelem illeti az általuk elszenvedett fizikai, lelki, anyagi és szociális sérülések okán. Mindent el kell követni a sértettek megfelelő tájékoztatása, az ismételt áldozattá válás megelőzése érdekében.

4.3.4. A SZOCIÁLIS KÖRNYEZET PREVENTÍV ALAKÍTÁSA

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű rétegekhez tartozók (alkoholista, önsértő magatartást tanúsító, szuicid hajlamú egyének, munkanélküliek, hajléktalanok) az Önkormányzat által szervezett rendszeres közmunka programokon vehetnek részt. Önkormányzati feladat – melynek komoly közbiztonságra gyakorolt hatása is van – az utcák, terek, parkok, játszóterek, tisztává, átláthatóvá tétele, a bozótos, elhanyagolt növényzet rendbetétele.

2015. évtől a Pécsi Városgondozási Nonprofit Kft. Startmunka Program keretében, majd 2016-tól a Pécs Városi Központi Költségvetési Elszámoló Szervezet (Elszámoló ház) a Belügyminisztérium támogatásával országos mintaprogram keretében hajléktalan közfoglalkoztatási programot valósít meg. A program keretében 65 fő hajléktalan személy részére biztosít foglalkoztatási lehetőséget az intézmény. Kiemelt cél az elsődleges munkaerőpiacról kiszorultak, különösen a munkaerőpiacon hátrányban lévők, az alacsony iskolai végzettségűek, a tartósan munka nélkül lévők, valamint a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásának és foglalkoztathatóságának növelése.

Az Önkormányzat a hajléktalan ellátás biztosítására ellátási szerződést kötött a Támasz Alapítvánnyal. Az Alapítvány hajléktalanszállókat és étkeztetést, kulturált körülmények között történő tisztálkodási lehetőséget, valamint mosatási lehetőséget, továbbá a rászorulóknak részére mentálhigiénés szolgáltatást is nyújt.

4.4. A BŰNISMÉTLÉS MEGELŐZÉSE

Óvjuk meg a potenciális visszaesőket az újabb bűnelkövetéstől. A büntetőjogi szankció hatálya alatt álló személynél a további bűnelkövetés feltételeinek befolyásolására a közvetlen környezet, annak formális és informális szerveződései hivatottak. Ennek lehetséges eszköze az utógondozói rendszer talpra állítása és hatékony működtetése, valamint a börtönben lévő rászoruló kiskorú családtagjainak védelme, integrációs esélyeinek erősítése.

Önkormányzati feladat a pártfogó felügyelettel való együttműködés, valamint az erős bűnözési fertőzőtségű szórakozóhelyek bezárása, a nyitva tartás korlátozása.

4.5. A KÖZREND FENNTARTÁSÁVAL KAPCSOLATOS FELADATOK

A közösségi együttélés alapvető szabályairól szóló önkormányzati rendeletben szabályozott magatartásformákat szigorúan be kell tartatni, melyeket a Polgármesteri Hivatal Hatósági Főosztálya és a Pécsi Közterület-felügyelet valamint a társhatósági közös ellenőrzések végrehajtása biztosít.

A rendeletben megfogalmazottak megfelelőségét folyamatosan vizsgálva, esetlegesen a lakosságot irritáló – rendeletben nem szabályozott – magatartásformák felbukkanásakor a normaalkotás lehetőségével élni kell.

A Pécsi Közterület-felügyeletnek törekednie kell a minél nagyobb mérvű preventív jelenlét-re és beavatkozásra. A szolgálat-szervezés a mindenkori aktuális közbiztonsági helyzetnek megfelelően történjék. A jobb erő és eszközfelhasználás érdekében a rendőrséggel közös szolgálattervezés lenne szükséges. Az önkormányzat rendészeti szervezetének a közterület-felügyeletnek, és a rendőrségnek a közterületi preventív jelenlét eszközével együttesen, szigorúan fel kell lépni a közterületeken és a szórakozóhelyek környékén tapasztalható jogsértések (környezetszennyezés, engedély nélküli közterület-foglalás, szabálytalan parkolás, forgalomcsillapított övezetbe való engedély nélküli behajtás, koldulás, szabálytalan kutyatartás) felszámolása érdekében.

A polgárőrség – mint önkéntes társadalmi szervezet – tagjainak rendszeres **demonstratív közterületi jelenlétével** járőrözéssel, és jelzőőri tevékenységgel továbbra is segítse elő városunk közbiztonságának javulását. Kiemelt feladatuk a közterületi jelenlét emelése a rendőrséggel közös járőrszolgálatok adásával.

A polgárőrség a rendőrség szakmai szolgálati iránymutatásának megfelelően, a rendészeti szervvel stratégiai együttműködésben, a társadalmi, közösségi igényeknek megfelelő „Nagyvárosi Bűnmegelőzési Program”-ot kezdeményezett, melyet az Önkormányzat anyagilag is támogat.

5. fejezet

A CÉLMEGVALÓSÍTÁS SPECIFIKUS FELADATAI

5.1. A GYERMEK- ÉS FIATALKORI BŰNÖZÉS MEGELŐZÉSE, CSÖKKENTÉSE

Koordinációs fórum létesítése és működtetése szükséges a gyermekvédelemben, valamint a bűn- és baleset-megelőzésben érintett valamennyi szervezet és intézmény együttműködésének elősegítésére. A bűnmegelőzés alapvető feladata a kriminogén tényezők kiszűrése és felszámolása, ami kizárólag a jóléti, szociális és jogalkalmazó szervek harmonikus, koordinált együttműködésével érhető el. Hangsúlyt kell fektetni ezért a gyámhatóság, a pártfogói szolgálatok, a rendőrség, az ügyészség és a családsegítő szolgálatok közötti jelzőrendszer és napi kapcsolat kialakítására, illetve fenntartására. Meg kell szervezni a devianciák kockázati tényezőinek jelzését és a korai pszichoszociális beavatkozásokat. A veszélyeztetett gyermekek és fiatalok számára segélyprogramokat kell kidolgozni szegregációjuk megelőzésére.

A Pécsi Rendőrkapitányság részéről az önkormányzat igényli, hogy valamennyi nagyobb iskolában folytatódjon az Iskola rendőre program, folytassanak a D.A.D.A. programra építve biztonságra nevelő és felvilágosító tevékenységet a diákság körében, valamint tartsanak rendszeres bűn- és baleset megelőzési továbbképzést az általános és középiskolák pedagógusai számára.

A Kábítószerügyi Egyeztető Fórum működtetése és továbbfejlesztése kiemelt feladat, különös tekintettel a fiatalok alkohol- és kábítószer fogyasztása jellemzőinek feltárására, valamint a helyi megelőzést szolgáló cselekvési programok koordinálására; tekintettel arra, hogy a

KEF jogi személyiséggel nem rendelkező szakmai munka-csoport, amely tevékenységével igyekszik összhangot teremteni a drogprobléma visszaszorításában alapvető fontosságú négy terület (közösség és együttműködés, megelőzés, gyógyítás és rehabilitáció, kínálatcsökkentés) szervezeteinek és intézményeinek munkájában.

Az általános és középiskolák világos irányelvekkel és célkitűzésekkel rendelkezzenek az ifjúságot veszélyeztető tényezők kezelésére. Ide értendők a kábítószer fogyasztás, az erőszak és bántalmazás elleni stratégiák. Az önkormányzatnak és a biztonságkezelésben érintett más szervezeteknek igény szerint az oktatási intézmények segítségére kell lenniük a pedagógusok részére történő továbbképzések szervezésében, közösségi programok rendezésében és a stratégiák, irányelvek kidolgozásában.

5.2. A CSALÁDON BELÜLI ERŐSZAK MEGELŐZÉSE

Koordinációs fórum létesítése és működtetése szükséges, melynek keretében szervezni és koordinálni kell az ágazati, szakmaközi, civil és egyházi szervezetek közötti jelzőrendszert. Törekedni kell a családon belüli erőszak korai felismerésére és felszámolására. Olyan rendszer kell kialakítani, amely képes a problémák észlelésére, azonosítására, értékelésére, és a megfelelő, lehetőleg korai beavatkozásra, valamint az utógondozásra. Ebben a folyamatban az iskolai és óvodapedagógusok, valamint a védőnők, szociális munkások és a családorvosok lehetnek a kulcsszereplők, akik részére szervezett kereteken belül felvilágosító és továbbképző programokat, konferenciákat célszerű szervezni.

A családon belüli erőszak áldozatává vált anyák és gyermekeik számára nyújtandó átmeneti segítségként a családok átmeneti otthona szolgáltatást nyújtó civil szervezettel indokolt a szorosabb együttműködés kialakítása. Az átmeneti otthonokban a családsegítők és pszichológus segítségét is igénybe vehetik a rászorulóknak.

Célszerű áttekinteni annak lehetőségeit is, hogy ne a bántalmazottaknak kelljen elhagyniuk otthonukat, hanem a bántalmazók kerüljenek ki a családi körből. Jogszabály módosítások kezdeményezésével, a távoltartás intézményének újragondolásával lehet segíteni a nehéz helyzetben lévő családtagokat.